

Předškolní období

Dítě ve věku 3-6 let

Věk mateřské školy

Mateřská škola ano či ne?

Výhody rodinné výchovy

Kombinace – rodinná výchova jako základ, na němž školka dále účelně staví a napomáhá dalšímu rozvoji dítěte

Motorický vývoj

Tříleté dítě – chůze i běh plně rozvinut po způsobu dospělých, zvládnutá jízda na tříkolce, koloběžce či kole s postranními kolečky

4-5 leté dítě – skáče snožmo, leze po žebříku, prolézačkách, seskočí z nízké lavičky, stojí na jedné noze, umí házet a chytat míč.

Zručnost jako základ narůstající soběstačnosti – samostatně jí, svléká se i obléká, obouvá boty, učí se tkaničky, vykoná toaletu, umyje si ruce, je schopno se samo koupat...

Grafomotorický vývoj – viz vývoj kresby

Vývoj řeči

Velký pokrok ve výslovnosti, mizí dětská patlavost, přetrvává-li ještě kolem vstupu do školy je vhodná logopedická podpora.

Větná skladba – narůstá složitost, vedle souvětí souřadných se kolem třetího roku objevují souvětí podřadná.

Zájem o mluvenou řeč – poslouchají pohádky, povídky, učí se básničky, říkanky.

Užívání řeči k regulaci svého chování – zprvu nahlas, od 5 roku vnitřní řeč, bez hlasitého vyjadřování svých záměrů.

Rozvoj hudebních schopností – učí se zazpívat písničku.

Správně pojmenovává základní barvy.

5 leté dítě – tvoří jednoduché definice známých věcí

Chápání časové perspektivy v řeči – večer, zítra, musíš počkat...

Vývoj myšlení

Kolem 4 let – předpojmové (=symbolické) myšlení je nahrazeno názorovým (=intuitivním) myšlením.

Usuzování je stále vázáno na vnímané nebo představované, úsudky stále vázány na názor (jednoduchý x rozčleněný názor).

Přetrvává centrace myšlení (=zdůraznění pouze jednoho aspektu), centrace k různým vlastnostem, není schopné vzít do úvahy více parametrů – známe pokusy Piagetovy s korálky, s plastelínou...

Myšlení je stále prelogické, hlavními charakteristikami je egocentrismus, antropomorfismus, magičnost (dovoluje měnit fakta podle vlastního přání).

Socializace v předškolním období

Týká se třech oblastí:

1. Vývoj sociální reaktivity – bohatě diferencované emoční vztahy k lidem v blízkém i vzdálenějším společenském okolí. Selhání v této oblasti – autistické děti.
2. Vývoj sociálních kontrol a hodnotových orientací – normy, které si dítě vytváří na základě příkazů a zákazů udělovaných dospělými a které postupně přijímá za své. Selhání v této oblasti anetičtí psychopati.
3. Osvojování sociálních rolí – chápání takových vzorců chování a postojů, které jsou od jedince očekávány ostatními členy společnosti, a to vzhledem k jeho věku, pohlaví, společenskému postavení, atd.

Vývoj sebepojetí

Základy sebepojetí se utvářejí již v batolecím období (kolem 2 let), děti znají své „základní charakteristiky“, uvádějí, že jsou děti a ne dospělí, znají své pohlaví.

V předškolním období – popisují své vlastní fyzické rysy (jsem silný), své vlastnictví (to je moje) a své vlastní preference (co mají a nemají rády). Je to ovšem nestabilní a vázané k dané situaci.

Ve školním roce se zaměřují i na psychologické vlastnosti, schopnosti a emoce.

Sebehodnocení v předškolním věku – poměrně vysoké (to zvládnu, já to udělám), ale nestabilní, hodně závislé na aktuální sociální situaci. Pozitivně koreluje s jistotou ve vztazích s rodiči.

Teorie mysli

Porozumění prožívání druhých lidí.

Základem teorie mysli je vědomí, že i druzí lidé mají vnitřní prožitky.

Experiment se schováváním věcí, zlom kolem 4 roku života. Děti, které mají sourozence, jsou v řešení takových úloh úspěšnější než jedináčci.

Kolem 4 let dokáže dítě předpovídat emoční reakce druhých na určitou situaci. Předškolní dítě se domnívá, že myšlenky a pocity se musí projevit přímo v chování (když se někdo usmívá, je šťastný). Pocity provinění dítěte.

Teprve školní dítě si uvědomuje možnost maskovat vlastní pocity a odvozují, že výraz emocí může být zavádějící i u druhých.

Vývoj sociálních rolí

Předškolní období – období hry.

Sociální role se utvářejí a posilují i v průběhu vývoje hry.